

Motion till riksdagen 2024/25:2327

av **Morgan Johansson m.fl. (S)**

Ökning av takten i utbyggnaden av kriminalvården i Trelleborg, Kalmar, Värnamo och Norrköping

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen omgående bör vidta åtgärder för att snabba på byggandet och etableringen av de nya anstalterna och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Gängkriminaliteten har länge varit ett av Sveriges största problem. För att komma till rätta med den krävs både repressiva och förebyggande åtgärder. De som begår brott måste lagföras och dömas, och samtidigt så måste nyrekrytering av ungdomar in i gängen förhindras.

De rödgröna regeringarna 2014–22 genomförde en rad reformer för att möta utvecklingen. Över 80 straff skärptes, polisens befogenheter utökades, polisutbildningen tredubblades genom bl a två nya polishögskolor i Malmö och Borås och en stor satsning gjordes på kameraövervakning. Mycket av detta fortsätter nu den nya regeringen med.

Men de S-ledda regeringarna inledde också en stor utbyggnad av kriminalvården, just som en följd av de straffskärpningar och satsningar på rättsväsendet som gjordes. När S-MP-regeringen tillträdde 2014 fanns det många tomma platser i kriminalvården, men det ändrades snabbt när straffskärpningarna trädde i kraft.

Både häkten och anstaltsplatser fylldes upp, och regeringen beslutade därför under perioden 2018–2022 om en rad utbyggnadsprojekt, både på befintliga platser och nya lokaliseringar.

Nya storanstalter planerades till Trelleborg, Kalmar, Norrköping och Värnamo. Först ut var Trelleborg och Kalmar, där samverkansavtal mellan respektive kommun och Kriminalvården om nya anstalter tecknades redan 2020. I Kalmar handlar det om 430 platser, och i Trelleborg upp till 720, om man tillämpar dubbelbeläggning.

Vid regeringsskiftet 2022 var planeringen långt framskriden, men sedan dess tycks inte mycket ha hänt, trots att det gått två år och situationen för kriminalvården är mycket ansträngd. Den kommer dessutom att förvärras ytterligare med de nya straffskärpningar som diskuteras.

Men att döma av den nuvarande regeringens planering tycks det inte vara någon brådska. Man har inte ens börjat bygga, och enligt Kriminalvårdens hemsida så beräknas anstalten i Kalmar inte kunna tas i bruk förrän 2030, dvs hela tio år efter det att avtalet med kommunen tecknades. Det är helt orimligt att det ska ta tio år att bygga en anstalt.

Och för Trelleborg är beskedet svävande. Tidigare angavs 2027 som mål, men nu sägs bara att anstalten kan stå färdig ”5–10 år” efter det att beslut fattats. Det är osannolikt att den är färdig före 2030 med den här takten.

För Norrköping och Värnamo är tidsplanen ännu långsammare. Här bedöms man inte vara färdig förrän 2031!

Det är uppenbart att regeringen måste ta ett tydligare ledarskap för att den nödvändiga utbyggnaden av kriminalvården ska bli verklighet.

Morgan Johansson (S)

Marianne Fundahn (S)

Adrian Magnusson (S)